

Архивски број: 08-4776
3 П-10-2023 година

Постапувајќи по претставка бр. 08-477/1 од 24.08.2023 година поднесена од [REDACTED] со адреса на живеење на [REDACTED] населба Злокуќани, Општина Карпош, Скопје, против Национална Установа “Конзерватосрки Центар” Скопје, претставувано од [REDACTED] и против Управата за заштита на културно наследство – и двата органа во состав на Министерство за култура, за сторена дискриминација врз основ на лично својство, општествен и имотен статус во областа на домувањето, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа член 27 став (1) од Законот за спречување и заштита од дискриминација (“Службен Весник на Република Северна Македонија”, бр. 258/20), го донесе следново:

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз основа на лично својство, општествен и имотен статус во областа на домувањето од страна на [REDACTED] на Национална установа “Конзерваторски центар” Скопје и против Управата за заштита на културното наследство кон лицето [REDACTED] од Скопје.

Образложение

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во понатамошниот текст: Комисијата) поднесена е претставка со архивски број 08-477/1 од 24.08.2023 година, од подносителот [REDACTED] од Скопје, со адреса на живеење на [REDACTED], Општина Карпош, Скопје, во свое име и во име на 94 сопственици на бесправно изградени објекти во населба Злокуќани, против [REDACTED] на Национална установа “Конзерваторски центар” Скопје и против Управата за заштита на културното наследство, за сторена дискриминација врз основа на лично својство, општествен и имотен статус во областа на домувањето.

Според наводите изнесени во претставката, подносителот истакнува дека: Не се почитува и не се применува Законот од 2011 година за легализација на дивоградбите подеднакво подносителот и останатите 94 сопственици на бесправно изградени објекти во населено место Злокуќани. Овој закон се применил кон еден наелен дел, но и кон некои поединечни објекти на нивниот спорен дел во истото населено место. Имено според подносителот, наведениот закон бил спроведен на само на целата долна страна на улицата Скупи на потегот од болницата Систина до Канал 5 Телевизија, но и кон неколку објекти и на спорниот дел над патот од улица Скупи. [REDACTED] и

останатите 94 сопственици навремено поднеле барања и ги доставиле сите документи за легализирање на изградените објекти но до денеска ова прашање не е решено поради што се соочуваат со проблеми за реновирање, санирање, обновување, земање кредити и низа поволности и бенефиции како и субвенции од државата за нивните објекти, а сите овие погодности ги користат соседите чии објекти се легализирани, а се под патот од улица Скупи. Според подносителот токму на тој целосно легализиран дел се појавил новиот новиот археолошки локалитет на место на поранешната билошка лабораторија на фабриката ОХИС како дел од споменичната целина на Археолошки град Скупи. Според подносителот во оваа состојба тој и неговите соседи се дискриминирани заштоа што за објектите уредно плаќаат данок, неколку пати се обраќале со колективно барање но без успех за разлика од експресно дадената согласност на градежна фирма која изградила висококатен објект токму на местотото на поранешната билошка лабораторија на фабриката ОХИС. На крајот подносителот наведува дека покрај непочитувањето на нивните права меѓудругото се врши и повреда на Кривичниот законик.

Комисијата на 01.10.2023 година испрати Барање за произнесување по наводи во претставка до Националната Установа Конзерваторски центар Скопје и до Управата за заштита на културно наследство, заведено под архивски бр. 08-477/2.

На 27.09.2023 година во Комисијата е пристигнато Стручно мислење заведено под број 08-576/3 од Национална установа Конзерваторски центар Скопје, за предметната претставка од лицето ██████████ од Скопје. Во Стручното мислење се наведува дека доставениот материјал до оваа установа не содржи никакви релевантни податоци ниту прилози кон истиот врз основа на кои би можеле членовите кои го даваат мислњето да ценат дали евентуално постои дискриминација на подносителот во однос на одобрувањето на легализацијата на предметниот бесправно изграден објект, од аспект на примена на Законот за заштита на културното наследство¹ и актите донесени врз основа на истиот. Понатаму во даденото стручно мислење се појаснува дека за археолошкиот локалитет Скупи во Скопје се применува Одлука за прогласување на Споменичката целина – Антички град Скупи во Скопје за културно наследство од особено значење, поткатегија големо значење со претходен континуитет на заштита од 1952 година. Во оваа смисла се наведува во доставеното стручно мислење, за сите катастарски парцели кои се наоѓаат во границите на Споменичката целина – Антички град Скупи во Скопје, утврден е режим на заштита од прв степен, кој подразбира забрана за изградба на станбени, деловни, административни, помошни и слични објекти од било кој вид и категорија, поради што на истите се забранува легализација на бесправно изградени објекти и приватизација на градежно земјиште. Конкретно утврдена е мерка за забрана за оттуѓување на недвижности што се во државна сопственост, по било кој основ и за која било цел, како

¹ Службен весник на Р.М, бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19

и мерка за експропријација на катастарските парцели кои се од било кои причини во приватна сопственост.

Понатаму во стручното мислење се наведува дека за катастарските парцели во границите на Контактната зона на Споменичката целина – Антички град Скупи во Скопје утврден е режим на заштита од трет степен, кој подразбира и можност за легализација на бесправно изградени објекти.

Во изминатиот период Националната установа Конзерваторски центар Скопје имал издадено стручни мислења за утврдување на правниот статус на бесправно изградени објекти кои биле негативни или позитивни во зависност од местоположбата на катастарските парцели. Се посочува дека можноста за легализација на бесправно изградените објекти зависи од позицијата на катастарската парцела во однос на границите на Споменичната целина – Антички град Скупи во Скопје и нејзината Контактна зона. Конкретно во однос на предметот на претставката за заштита од дискриминација од страна на оваа установа се наведува дека: со оглед дека до нив не е доставен податок за точна позиција на предметниот бесправно изграден објект – не постои можност да се утврди дали за истиот е издадено Стручно мислење и какво.

Заради наведеното, а со цел правилно утврдување на фактичката состојба, Комисијата од подносителот на претставката [REDACTED] побара да ја дополни истата во насока на тоа да приложи докази кои се однесуваат на катастарските парцели на кои се наоѓаат бесправно изградените објекти за кои именуваниот има поднесено барање за легализација. Дополнувањето е доставено до Комисијата на 04.10.2023 година, а е заведено под број 08-477/5. Подносителот приложи слика од која е видна местоположбата на бесправно изградените објекти; Пописен лист број [REDACTED] издаден од Завод за геодетски и фотограметриски работи од 02.10.1985 година издаден на име [REDACTED] за зграда и двор на [REDACTED] во кој е наведено дека уписот е направен без правен основ; Понатаму доставен е Имотен лист број 1064 за КП 1111 КО Злокуќани издаден од Агенција за катастар на недвижности во кој како носител на право на сопственост се јавува Република Македонија, а со прибелешка - на ИЛ 1064 право на користење на земјиште на име на Ангеловски Доцев Благоја од Скопје, с. Злокуќани; Имотен лист [REDACTED] за КО Злокуќани со запишан носител на право на сопственост – Република Македонија и прибелешка – на [REDACTED] – право на користење на име на [REDACTED] од Скопје, с. Злокуќани на [REDACTED] идеален дел и [REDACTED] од Скопје, [REDACTED] идеален дел. Воедно доставени се и други барања и претставки кои лицето [REDACTED] ги поднесувал низ годините до повеќе институции и органи со цел решавање на постоечкиот проблем односно легализација на бесправно изградените објекти.

На 03.10.2023 година до Комисијата е пристигнато произнесување од Управа за заштита на културното наследство, под број УПП. Бр. 03-5, кон кое се приложени докази. Во произнесувањето се наведува дека претставката е неоснована, односно не постои дискриминација во однос на подносителот и група граѓани за легализација на нивните објекти устроени на катастарски парцели кои се наоѓаат во границите на

археолошкиот локалитет Скупи. Понатаму во произнесувањето е наведено дека согласно член 18 од Закон за постапување со бесправно изградени објекти постапката е таква што по поднесено барање за утврдување статус на бесправно изграден објект, Управата за заштита на културното наследство истото го доставува до територијално надлежната установа за заштита на културното наследство, во конкретниот случај до Национална установа Конзерваторски центар Скопје од каде се изработува мислење по конкретното барање и истото се доставува до барателот. Во конкретниот случај на лицето [REDACTED], согласно наведеното од Управата за заштита на културното наследство, давањето на позитивно мислење значи отстапување од утврденото со член 18 од Закон за постапување со бесправно изградени објекти.

Уште поконкретно, во врска со барањето на [REDACTED] за позитивно мислење истиот е известен дека надлежен е НУ Конзерваторски центар Скопје и од оваа надлежна установа е побарано да изготви мислење по однос на конкретното барање. НУ Конзерваторски центар Скопје со допис 08-559/2 од 29.06.2022 ја известил Управата дека колективното барање треба да се прецизира и дополни со броеви на катастарските парцели на кои се наоѓаат бесправно изградените објекти. По доставување на дополнителната документација од страна на [REDACTED], а проследена од Управата за заштита на културното наследство, НУ Конзерваторски центар Скопје изработил стручно мислење број 08-559/4 од 28.10.2022 година во кое дал детален преглед за сите акти стручни мислења издадени од нивна страна.

На крај од произнесувањето, Управата за заштита на културното наследство констатира дека е јасно дека основен предуслов за легализација на бесправно изграден објект е само позицијата на катастарската парцела, односно дали бесправно изградениот објект е на КП кои ја сочинуваат заштитената целина или на КП во рамки на контактната зона, така што не постои друг основ за дискриминација на подносителот на претставката и другите потписници на барањето,

Како доказ кон произнесувањето од страна на Управата за заштита на културното наследство се доставени повеќе поднесоци и дописи, со појаснување на хронологијата на ивно поднесување. Еден од приложените докази е Стручно мислење од Национална Установа Конзерваторски центар Скопје заведено под број 08-559/4 од 28.10.2022 година, за Колективно барање за легализација на 94 дивогорадби во Злокуќани. Во мислењето се наведува дека: "...Управата за заштита на културното наследство достави имотни листови за вкупно 39 катастарски парцели, за разлика од колективното барање кое се однесува на 94 бесправно изградени објекти. Имотни листови се доставени за катастарските парцели.. [REDACTED]

[REDACTED].. Според доставените имотни листови, сопственоста на катастарските парцели е различна, а преовладува и бројот на оние катастарски парцели кои не се впишани како место на живеење на физички лица ... НУ Конзерваторски центар Скопје има издадено стручни мислења со кои се забранува легализација на бесправно изградени објекти на следните катастарски парцели:...Стручно мислење бр. 07-13/3 од 14.03.2014 година за [REDACTED]. Управата за заштита на културното наследство нема доставено барања и НУ Конзерваторски центар Скопје нема издадено стручни мислења со кои се

забранува легализација на бесправно изградени објекти на следните катастарски парцели за кои се доставени имотно листови: .... [REDACTED] ..“

Воедно прилог кон произнесувањето е Одлука на Владата на Република Македонија број [REDACTED] од 16.09.2016 година за прогласување на Споменичката целина Антички град Скупи во Скопје, за културно наследство од особено значење, поткатегорија големо значење. Во член 1 од Одлуката се наведува дека: Со прогласување на Споменичната целина Антички град Скупи во Скопје за културно наследство од особено значење, поткатегорија големо значење, се овозможува:

- Трајно зачувување на археолошката епиграфската, историската, урбанистичката, градежничката, архитектонската, уметничката, социолошката и другите научни и културни вредности, како и автентичноста, реткоста, разновидноста, интегралноста, староста и други својства, содржини и функции;
- Создавање поповолни услови за опстанок на интегритетот на сите податоци што таа целина ги носи со себе како сведоштво,
- Ширење на сознанијата за вредностите, значењето и улогата на споменичката целина во културната идентификација,
- Оспособување на споменичката целина да служи за задоволување на културните, научните, едукативните, естетските, економските, туристичките и другви потреби на граѓаните и на општеството,
- Спречување дејства, појави и влијанија со кои се врши или може да настане оштетување или деградирање на заштитената целина.

Во член 2 од Одлуката е наведено дека Споменичката целина се наоѓа во подрачјето на општина карпош, Скопје, КО Злокуќани, со вкупна површина од 54,86 ха, со точно наведени координати на најсеверна, најисточна, најјужна и најзападна точка.

Во член 3 став (1) детално се утврдени границите на споменичната целина, а во став (2) е уредено дека Во границите од став (1) на овој член влегуваат следните катастарски парцели во КО Злокуќани:” .... [REDACTED] ...”

Во член 6 се уредува дека за Споменичката целина се утврдува режим на заштита со следите мерки на заштита: 1. Забрана да се менува постојната конфигурација на теренот, 2. Забрана да се градат нови станбени, деловни, административни, помошни и слични објекти од кој било вид, категорија и намена на неизградени површини или на места на постојните градби, 3. Забрана да се врши доградба, надградба или реконструкција на градби, 4. Забрана да се градат нови јавни патишта, далноводи, цевководи, канали и други инфраструктурни објекти, ...14. забрана да се врши оттуѓување на недвижностите во државна сопственост по која било основа и за каква било цел, 15. Забрана да се преземаат дејства со кои споменичката целина или кој било нејзин составен дел би биле изложени на опсност од оштетување, уништување, узурпација и присвојување и 16. Изготвување на соодветен урбанистички план или друг вид на документ за уредување на просторот на споменичката целина и на контактната зона.

Врз основа на изнесеното во поднесената претставка, произнесувањата по истата и сите приложени докази од подносителот и надлежните институции, Комисијата ја констатира следната фактичка состојба: лицето [REDACTED] од Скопје, во свое име и од името на 94 сопственици на бесправно изградени објекти поднесе претставка за заштита од дискриминација против Национална Установа “Конзерватосрки Центар” Скопје и Управата за заштита на културното наследство по основ на лично својство, општествен и имотен статус во областа на домувањето, а поради недобивање на согласност за легализација на бесправно изградени објекти по поднесено колективно барање за легализација на 94 дивоградби во Злокуќани. Имено, подрачјето на кое се наоѓаат бесправно изградените објекти е Археолошки локалитет Скупи во Скопје и за истиот се применува Одлука за прогласување на споменичката целина – Архелоски град Скупи во Скопје и е културно наследство од особено значење, поткатегија големо значење (“Службен весник на РМ”, бр. 176/16 и 203/16) со претходен континуитет на заштита од 1952 година – Решение бр. 33 од 10.03.1952 година, Решение бр. 231 од 10.04.1967 година и Анекс на Решение бр. 1002-44/2 од 08.02.1995 година. За истиот е утврден посебен режим на заштита па можноста за легализација на бесправно изградените објекти зависи од позицијата на катастарските парцели на бесправно изградените објекти во однос на границите на Споменичката целина кои се точно утврдени со Одлука на Владата на Република Македонија од 16.09.2016 година. Конкретно, катастарските парцели на подносителот на претставката, видно од имотни листови доставени до Комисијата, се точно наведени дека се наоѓаат, односно и припаѓаат на заштитената зона за која е утврдена мерка за забрана за оттуѓување на недвижности што се во државна сопственост, по било кој основ и за која било цел, како и мерка за експропријација на катастарските парцели кои се од било кои причини во приватна сопственост.

Поради наведеното Комисијата утврди дека спрема подносителот на претставката [REDACTED] од страна на Национална установа Конзерваторски центар Скопје и Управата за заштита на културно наследство, не е сторено дејствије со обележја на дискриминација онака како е таа дефинирана во член 6 од Закон за спречување и заштита од дискриминација, односно Дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.

Дополнително, иако подносителот ја поднесе претставката во свое име и во име на 94 сопственици на бесправно изградени објекти, Комисијата во постапката одлучуваше само врз основа на доказите доставени од лицето [REDACTED] кои се однесуваат на неговиот имот, односно неговите бесправно изградени објекти. Следствено, Комисијата не располага со докази за останатите 94 засегнати лица и поради тоа не е во можност да одлучува за нивните права и интереси.

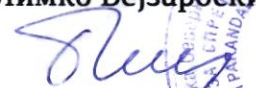
Во однос на наводите на подносителот кои се однесуваат на повреда на Кривичниот Законик и евентуално сторени коруптивни дејствија, Комисијата посочува дека нема законска надлежност за постапување по истите и упатува подносителот на претставката да се обрати до надлежните институции, односно Државна комисија за спречување корупција и Основното јавно обвинителство.

Поради сето наведено, се одлучи како во диспозитивот на ова мислење.

Скопје,
30 .10.2023 година

Комисија за спречување и
заштита од дискриминација

Заменик Претседател
Лимко Бејзароски

Доставено до:

1. [REDACTED]
2. Национална установа Конзерваторски центар Скопје
Ул. Макарие Фрчковски, бр. 8, Скопје
3. Управа за заштита на културното наследство
ул. "Павел Шатев", бр. 3, П. Фах 328, Скопје
4. Архива на КСЗД